

Intentieverklaring 'biomassa uit bos, natuur, landschap en de houtketen'

Ondergetekenden:

1. De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, mevrouw G. Verburg, handelend als bestuursorgaan, hierna te noemen 'de minister van LNV';
2. Het Bosschap, namens alle bos- en natuureigenaren en – beheerders, de bosaannemers en de werknemers in deze sector, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevr. A. Jorritsma-Lebbink, hierna te noemen 'het Bosschap';
3. Het Platform Hout Nederland, namens de houtketen (de houtverwerkende industrie met inbegrip van zagerijen en de papierindustrie), te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door dhr. K.W.T. Faber, hierna te noemen 'het Platform Hout Nederland';

Overwegende dat:

- De minister van LNV in het werkprogramma 'Nieuwe energie voor het klimaat: Schoon en Zuinig' de ambitie heeft neergelegd om eind 2020 200 Peta-joules (PJ) aan duurzame energie tot stand te hebben gebracht;
- Deze hoeveelheid ongeveer overeenkomt met een derde deel van de nationale ambitie om tot 20% duurzame energie te komen in 2020;
- Uit onderzoek dat bureau Ecofys in opdracht de minister van LNV heeft uitgevoerd, is gebleken dat van de doelstelling om 200 PJ aan duurzame energie te gaan produceren 32 PJ kan worden geleverd uit binnenlandse biomassa uit onder meer de Nederlandse bossen, natuurgebieden en landschapselementen, alsmede vanuit de houtketen (de houtverwerkende industrie met inbegrip van zagerijen en de papierindustrie);
- Deze bijdrage voor circa 20 PJ kan bestaan uit houtige biomassa en circa 12 PJ aan overige soorten biomassa (riet, heide, gras, etc.);
- De Nederlands bossen, natuurterreinen, landschapselementen, parken en plantsoenen en andere groengebieden en groenelementen belangrijk zijn voor het vastleggen van CO₂;
- Het daarom van groot belang is dit vastleggend vermogen te behouden en waar mogelijk te vergroten;
- Hout en andere in de natuur geproduceerde biomassa hernieuwbaar en CO₂-neutraal zijn;
- Het Nederlandse bos diverse producten en diensten oplevert, waaronder natuur, recreatie en hout;
- Dit hout voor vele toepassingen benut kan worden, waaronder de productie van biomassa;
- Het gebruik van hout als grondstof (bijvoorbeeld voor de bouw) kan bijdragen aan de beperking van het gebruik van niet-vernieuwbare grondstoffen (zoals deze nodig zijn voor de productie van bijvoorbeeld kunststof, staal en beton);

- Voor de productie geen en voor de oogst van hout weinig (fossiele) energie nodig is;
- Bij de verwerking van hout te allen tijde dient te worden gestreefd naar toepassing volgens het Cascade-principe (c.q. de Ladder van Lansink), hetgeen inhoudt dat hoogwaardig hout voor hoogwaardige toepassingen wordt benut, dat hout zoveel mogelijk hergebruikt wordt en dat energetische toepassingen vooral dienen te worden verkregen uit restproducten;
- Voor de verwerking van binnenlandse biomassa uit het bestaande bos, natuur, landschap en de houtketen geen import nodig is en dus geen beroep hoeft te worden gedaan op schaarse gronden, geen verdringing van voedsel plaatsvindt en weinig transport behoeft plaats te vinden;
- Uit bos, natuur, landschap en de houtketen op dit moment al biomassa vrijkomt, waarvan een klein deel (het houtige deel) nu reeds wordt aangewend voor de opwekking van duurzame energie;
- De oogst van de houtige biomassa zonder milieunadelen kan worden vergroot, door een groter percentage van de bijgroei te oogsten, bijvoorbeeld via dunningen;
- Een benutting van hout uit dunningen een bijdrage kan leveren aan een optimalisatie van de bedrijfskundige situatie van het bosbedrijf;
- Uit de houtketen (bijvoorbeeld resthout en zaagsel uit de houtverwerkende industrie en sloophout) houtige biomassa kan worden verkregen die kan worden aangewend voor duurzame energie, voor zover deze biomassa niet een aanwending heeft als grondstof;
- Houtige biomassa kan worden verkregen uit snoeihout, afkomstig uit landschapselementen, parken, tuinen en groengebieden;
- Het beheer van natuurterreinen zoals heideterreinen, rietvelden, botanisch grasland en (weg-) bermen op dit moment duur is, mede omdat de geoogste producten niet verkocht kunnen worden maar tegen betaling van storkosten afgezet dienen te worden;
- De benutting van deze producten uit het terreinbeheer voor energie deze stoffen kan omvormen van reststromen (voor zover er geen ander nuttig gebruik van kan worden gemaakt) tot bruikbare grondstoffen en daarmee een bijdrage kunnen leveren aan de optimalisatie van de bedrijfskundige situatie van het natuurbeheer;
- Indien de hierboven genoemde biomassastromen kunnen worden benut voor de productie van duurzame energie, een bijdrage geleverd aan de energiezekerheid aan het verminderen van het gebruik van fossiele brandstoffen, aan het verminderen van de uitstoot van CO₂ ;

Komen het volgende overeen:

Artikel 1. Doelstelling

- Het Bosschap en het Platform Hout Nederland streven naar het leveren door eigenaren en beheerders van onder meer bossen, natuurgebieden,

landschapselementen en andere groengebieden en groenelementen en door bedrijven in de houtketen van een aanzienlijke bijdrage aan het invullen van de Nederlandse doelstellingen op het gebied van duurzame energie, zoals verwoord in het werkprogramma 'Nieuwe energie voor het klimaat: Schoon en Zuinig';

- Deze bijdrage houdt in circa 32 PJ van de 200 PJ die de totale agrosector aan duurzame energie zal realiseren;
- Dit te zullen doen door het binnen de duurzaamheids- en biodiversiteitsrandvoorwaarden maximaliseren van de oogst en de benutting van biomassa uit onder meer publieke en private bossen, natuurterreinen, landschapselementen, parken, bermen en groenstroken langs en nabij wegen en waterwegen;
- Dit tevens te zullen doen door het binnen de duurzaamheids en biodiversiteitsrandvoorwaarden maximaliseren van de benutting van houtachtige reststromen uit de houtketen, waaronder houtverwerkende industrie, zagerijen en de papierindustrie en van sloophout afkomstig van ondernemers en particulieren;
- Hiertoe gezamenlijk met de minister van LNV een bijdrage te zullen leveren aan het opstellen en uitvoeren van het Agro-sectorconvenant;

Artikel 2. Inspanning partijen

- De minister van LNV, het Bosschap en het Platform Hout Nederland zullen gezamenlijk in kaart brengen welke (innovatieve) maatregelen nodig zijn om deze potentieel oogstbare hoeveelheden biomassa daadwerkelijk te gaan oogsten en welke rol de sector en de overheid dienen te vervullen om kansen te benutten en knelpunten weg te nemen;
- De minister van LNV, het Bosschap en het Platform Hout Nederland zullen gezamenlijk in kaart brengen welke (innovatieve) maatregelen nodig zijn om deze beschikbare biomassa optimaal te kunnen verwerken tot producten, electriciteit, warmte en transportbrandstof en welke rol de sector en de overheid dienen te vervullen om kansen te benutten en knelpunten weg te nemen;
- De minister van LNV, het Bosschap en het Platform Hout Nederland zullen gezamenlijk in kaart brengen welke (innovatieve) maatregelen nodig zijn om de biomassa die op dit moment geëxporteerd wordt in eigen land te benutten en welke rol de sector en de overheid dienen te vervullen om kansen te benutten en knelpunten weg te nemen;
- De minister van LNV, het Bosschap en het Platform Hout Nederland zullen bij de inventarisaties van zowel de bronnen als de benuttingsmogelijkheden van biomassa zo concreet mogelijk specificeren om welke fracties het gaat en op welke wijzen de productie, oogst en verwerking van die fracties bevorderd kunnen worden en door welke partijen daartoe welke acties dienen te worden ondernomen;
- De minister van LNV, het Bosschap en het Platform Hout Nederland zullen bij de inventarisaties steeds handelen binnen de duurzaamheids- en biodiversiteitsrandvoorwaarden;
- De minister van LNV zal de inventarisaties faciliteren door een externe partij opdracht te geven de inventarisaties te coördineren en door een externe partij een stakeholderconsultatie te laten organiseren;

- De minister van LNV zal andere mede-overheden (zoals andere departementen, provincies, gemeenten en waterschappen) bij het proces betrekken om hen te stimuleren een bijdrage te leveren aan de levering van biomassa en het op gang krijgen van verdere innovatie en techniekontwikkeling (meters maken en meters voorbereiden);
- Het Bosschap en het Platform Hout Nederland zullen relevante partijen buiten hun aangeslotenen en leden bij het proces betrekken om hen te stimuleren een bijdrage te leveren aan de levering van biomassa en het op gang krijgen van verdere innovatie en techniekontwikkeling (meters maken en meters voorbereiden);
- De minister van LNV, het Bosschap en het Platform Hout Nederland zullen zorgdragen voor afstemming en afbakening met andere initiatieven en partijen zoals de transitie in de papierketen en het Platform Groene Grondstoffen;

Artikel 3. Uitvoering

- De deelnemende partijen zullen zich gezamenlijk inspannen om met de hen ter beschikking staande middelen en binnen hun wettelijke bevoegdheden de bovengenoemde doelstellingen te ondersteunen, knelpunten te verhelpen en uitvoering te geven aan de nader te benoemen activiteiten om genoemde doelstellingen te kunnen realiseren;
- Deze intentieverklaring zal nader worden uitgewerkt in het door de minister van LNV en de Agrosectoren af te sluiten Agro-sectorconvenant;

Artikel 4. Afdwingbaarheid

Deze intentieverklaring is niet (in rechte) afdwingbaar;

Artikel 5. Inwerkingtreding, looptijd en verlenging

Deze intentieverklaring treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle partijen en eindigt zodra het in opdracht van de minister van LNV vervaardigde rapport, waarin is vastgelegd hoe de potentie kan worden gerealiseerd, is afgerond (dit moment is voorzien in de tweede helft van 2008);

Artikel 6. Toetreding

- Teneinde andere partijen dan de bij het sluiten van deze intentieverklaring betrokken partijen in zo ruim mogelijke mate te doen participeren in deze intentieverklaring, bestaat voor hen de mogelijkheid om gedurende de looptijd van de intentieverklaring als partij toe te treden. Een toetredende partij dient de verplichtingen die voor haar uit de intentieverklaring voortvloeien, te aanvaarden;
- Een toetredende partij maakt haar verzoek tot toetreding schriftelijk bekend bij de directie Natuur van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Zodra partijen schriftelijk hebben toegestemd met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van partij bij de intentieverklaring en gelden voor die partij de voor haar uit de intentieverklaring voortvloeiende rechten en verplichtingen;
- Het verzoek tot toetreding en de verklaring tot instemming worden in afschrift als bijlage aan de intentieverklaring gehecht;

Artikel 7. Wijziging

- Elke partij kan de andere partijen schriftelijk verzoeken de intentieverklaring te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle partijen;
- Partijen treden in overleg binnen 2 weken nadat een partij de wens daartoe aan de andere partijen schriftelijk heeft medegedeeld;
- De wijziging en de verklaringen tot instemming worden in afschrift als bijlage aan de intentieverklaring gehecht;

Artikel 8. Opzegging

Elke partij kan met inachtneming van een opzegtermijn van twee maanden de intentieverklaring schriftelijk opzeggen, indien de omstandigheden zodanig zijn veranderd dat de partij het redelijk vindt om deze intentieverklaring te beëindigen. De opzegging moet de verandering van omstandigheden vermelden;

Artikel 9. Evaluatie

Partijen zullen de uitvoering en werking van deze intentieverklaring uiterlijk twee maanden na beëindiging van de deze intentieverklaring evalueren;

Artikel 10. Openbaarheid

Binnen vier weken na ondertekening van deze intentieverklaring wordt de tekst daarvan gepubliceerd in de Staatscourant.

Aldus overeengekomen: 14 februari 2008,

*De Minister van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit.
G. Verburg.*

*De voorzitter van het Bosschap.
A. Jorritsma-Lebbink.*

*De voorzitter van het Platform Hout Nederland.
K.W.T. Faber.*